

סדר הלימוד ליום כה טבת [יום 114 בשנה]

וכן עתיד הקדוש ברוך הוא להחזיר לך את הגזל שלך, שהוא המטה, שנאמר בו (שמואל-ב כג) ויגזל את החנית מיד המצרי, שעליך נאמר איש מצרי. ובגלות שלך ובגלגול שלך יפריש לך ערי מקלט להנצל מכמה שרודפים אחריו שאין להם סוף.

וזוהי מצוה (מב) (אחת) להפריש ערי מקלט למי שהרג, משום אותו המצרי שהרגת במצרים, ששם היה נחש הקדמוני וכל מחנות שהיו מקיפים אותו, והרגת אותו בלי זמנו, ולא פחדת מהרודפים שלו, שבכמה מקומות רדפו אחריך כמה נשים בנערותך, שהן נצמ"ה אגר"ת לילי"ת שחרה. והקדוש ברוך הוא נתן לך ערי מקלט להנצל מהן, והם שערי תשובה.

משום שאתה בן יה, בן של אבא ואמא. אחר שחזרת בה"א בתשובה, עליית לביתה, יה"ו, עץ החיים, ובגללה זכית לאות ה', משום שהכנסת את עצמך אחריה בתשובה להחזירה לרבונה ולהעלותה מהגלות, ולא שתקבל אתה שָכר.

והקדוש ברוך הוא שם שמו בך, ומשום שמחשבתך היתה לעלת העלות, שם בך מחשבתו, שהיא יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ועלת העלות הוא מיחד את האותיות הללו בך כדי להכיר אותו באותיות הללו.

ומשום שאתה הית גומל חסד עם השכינה, שכל המצוות שלך לקיים, איזהו חסיד? המתחסד עם קונו - נתן לך מדת חסד. ומשום ששמרת מצוות לא תעשה, והיה לך להתגבר על יצרך, לקשר אותו תחת ידך, ולא השתדלת במצוה הזו, אלא לקשר את סמא"ל תחת ידו של הקדוש ברוך הוא, ובת זוגו, שהיא שפחה רעה, תחת יד גברתה, אותם ואת כל הממנים והמחנות שלהם - הקדוש ברוך הוא נתן לך את מדת גבורתו להיות בעזרך שיתחלחלו ויפחדו ממך סמא"ל ובת זוגו, וכל הממנים והמחנות שלהם, ויהיו קשורים בשלשלאות תחת ידך.

ומשום שחזרת בתשובה באות הברית, ירדה בינה יה"ו להתחבר בצדיק. בשבילך הקדוש ברוך הוא נותן לך אות ברית צדיק

שלו. ומשום שבמחשבה טובה עשית את הכל, כך ירד שם המפרש
(של רבנוף) עליך, ומשם (הרשם שינרד) ירד עליך.

ומשום שאתה תשתדל בכל יום בשתי השפתיים שלך בתפלה,
לשבח את רבנוף באדני שפתי תפתח בשתי השפתיים שלך,
בנביאים ובכתובים, ובכל מיני זמר ונגון בתפלה – הקדוש ברוף הוא
הוריד אותם בשפתיים שלך. כל שכן הדרגה שלך, עמוד האמצעי,
ובו השתדלת בכל ימיה באמת – הקדוש ברוף הוא נתן אותו לך
להעלות אותך בו, בתורת אמת, כלולה מכל המדות והאותיות, בשם
המפרש בארבע האותיות.

שקדם שחזרת בתשובה לא היית אלא בעץ של טוב ורע. עבד ונער
היה שמך בתחלה, והנה נער בכה, עבד נאמן. זהו שכתוב
(במדבר יב) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא. ואותו הרע, השתף
של העבד, גרם לך לחטא בסלע, משום שהמטה שנמסר לך (בידך)
היה של העץ טוב ורע. מטטרו"ן טוב, סמא"ל רע.

ובשם שחזרת בתשובה ונדבקת בעץ החיים, הרי יצאת מעבד,
והפכת להיות בן לקדוש ברוף הוא. והמטה שנמסר בידך
יהיה עץ החיים, ו' שהוא בן י"ה, ותכנס בארבעים ותשע הפנים
שלך בתורה, ויעשה מוט, ויתקיים בך (תהלים נה) לא יתן לעולם מוט
לצדיק. ארבעים ותשע פנים, ארבעים ותשע אותיות של שמע
ישראל וברוך שם, שש תבות התבות של היחוד העליון, ו' עליונה
תפארת. שש תבות שניות של ברוף שם, ו' שני צדיק. מ"ט. באמצע
ו. וישאוהו במוט בשנים.

בלא וא"ו באמצע, הוא מ"ט. (בלא א' האמצעית של ו"ו) וצדיק מ"ט לפני
רשע, ומי גרע את זה? א'. אחד מחמשים, שחמשים שערים
נתנו לך חסר אחד, כמו שבארו בעלי המשנה, חמשים שערי בינה
נמסרו למשה חוץ מאחד. וזהו א' שחסר מחמשים, ונשארו מ"ט,
וזה גרם לך צדיק מ"ט לפני רשע. מי הרשע? זה סמא"ל.

וזהו מ"ט, מהמטה שלך, שנאמר בו (שמות יז) ומטה האלהים בידי.
המטה שלך הוא המטה של משה, ומשום זה א, שהיא בינה,
חוזרת לך, כמו שבארוה במשנה, אלף בינה. שהיא חוזרת לך
בתשובה ותכנס בין ו"ו, ותעשה וא"ו, לקים בך לישראל, (ישעיה נד)

וברחמים גדלים אַקבְצֵךְ (ירמיה לא) ובתחנונים אוכילים. מָשֶׁם וְאֵילֶךְ
 יתקיים בך, לא יתן לעולם מוט לצדיק.

באותו זמן יתקיימו בך שתי מצוות: אחת – (דברים כב) הָקֵם תְּקִים
 עמו. שְׁנִיָּה – עֹזֵב תַּעֲזֹב עִמּוֹ. הָקֵם עִם ר' עֲלִיּוֹנָה, מְשִׁיחַ
 ראשון. תְּקִים עִם ר' שְׁנִיָּה. עִמּוֹ – זֶה בֶּן עֲמֶרֶם, שְׁעָלִית לְבִינָה
 שהיא א'.

וְאֵת מי הָקֵם תְּקִים? אֵת אוֹת ה', שֶׁנִּפְלָה בְּאֶלְפֵי הַחֲמִישִׁי אַחַר
 ע"ב, כְּמִנְיַן עֲזוֹ"ב תַּעֲזֹב עִמּוֹ. עֹזֵב – ע"ב ז"ו. וְזֶה שְׁבַעִים
 וּשְׁנַיִם שָׁמוֹת, וְיִסַּע וַיָּבֵא וַיֵּט. זֶה וְאִ"ו מִן וְהִ"ו, שֶׁם עֶזֶר, וְלֹא
 קִימָה, וְזֶהוּ עֹזֵב תַּעֲזֹב, שֶׁם (שם יא) בַּעֲתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאַסְפֹּת דָּגָנָךְ
 וְתִירְשָׁךְ וַיִּצְהַרְךָ, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל. לְקַט שְׂכָחָה וּפְאָה, (ויקרא יט) לְעֵנִי
 ולגור תַּעֲזֹב אֹתָם.

כְּאֵן לְמַדְנּוּ מִצְוָה שְׁלִישִׁית. וְצָרִיךְ לְחֹזֵר עֲלֵיהֶם, שֶׁהָרִי מֵצַד הַצְּדִיק,
 עֵנִי – עֹזֵב תַּעֲזֹב, צְדִיק. עִמּוֹ – זֶה בֶּן עֲמֶרֶם. וְזֶהוּ לְעֵנִי וְלִגְר
 תַּעֲזֹב אֹתָם. גֵּר אֹתָהּ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּךָ בְּתַחֲלָה עִם עֵנִי, (שמות יח) גֵּר
 הֵייתִי בְּאֶרֶץ נְכָרִיָּה.

אֲבָל הִקְמָה בְּדַרְגָּה שְׁלֵף, הָקֵם – ו' תַּחֲתוֹנָה. תְּקִים עִמּוֹ – עִם בֶּן
 עֲמֶרֶם, בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה שְׁלֵף, תַּפְאֶרֶת. כַּמִּיָּה שְׁלֵף הַשֵּׁם
 הַמְּפָרֵשׁ בְּשִׁלְמוֹת. אַחַר ק' ק' שֶׁל הָקֵם תְּקִים (ומשום כֶּן הָקֵם תְּקִים) נִשְׁאָר
 תִּים. מַה זֶה מִרְאָה? (בראשית כה) יַעֲקֹב אִישׁ תָּם. עִמּוֹ – עִם בֶּן עֲמֶרֶם
 יְקִים. הָקֵם – צְדִיק. תְּקִים – תָּם.

מִצְוָה אַחַר זֶה לְפָדוֹת עֶבֶד עִבְרִי וְאִמָּה הָעִבְרִיָּה, לִיעֵד אִמָּה הָעִבְרִיָּה
 לְדוֹן בְּקִנְיָן עֶבֶד עִבְרִי, הַעֲנִיִּק תַּעֲנִיִּק לוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב כִּי תִקְנֶה
 עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. מֶהֵן שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד, וּמַהוּ קִנְיָנוּ? אֵלֹא
 בְּסִתְרֵי תוֹרָה, מְטַטְרוֹ"ן עֶבֶד ה' כּוֹלֵל שְׁשֵׁה צְדָדִים כַּחֲשׁבוֹן שֵׁשׁ
 אוֹתוֹתָיו, שְׁשֵׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה. וּבִהֵן יֵשׁ לְאָדָם לְעַבֵּד לְרַבּוֹנוֹ לְהִיּוֹת לוֹ
 עֶבֶד (מִמְּכָר), לְעִשׂוֹת קִנְיָן כְּסָפוֹ שֶׁל כְּסָף יָמִין, שְׁאֲבָרָהּם חֹסֵד הוּא
 הַדְרָגָה שְׁלוֹ, הַתּוֹרָה נִתְּנָה מְשֶׁם.

וּמִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בָּהּ כְּדִי לְזַכּוֹת לְעוֹלָם הַבָּא, נִקְרָא קִנְיָן. כְּסָפוֹ – עוֹלָם
 הַכְּסוּפָה. קִנְיָן – עַל שֵׁם (בראשית יד) אֵל עֲלִיּוֹן קִנְיָה שְׁמַיִם וְאָרֶץ. קִנְיָה
 חֲכָמָה קִנְיָה בִּינָה. קִנְיָה לוֹ דְבָרֵי תוֹרָה. רַבּוֹ אַחַר שֶׁקִּנְיָה לוֹ, גְּאֻלָּה תִהְיֶה
 לוֹ. יֵשׁ שֶׁהוּא קִנּוּי (לו) לְעוֹלָם, וַיֵּשׁ שֶׁהוּא קִנּוּי לוֹ שֵׁשׁ שָׁנִים. מִי שֶׁהוּא

קנוי לו לעולם, כתוב בו ורצע אדניו את אָזְנוֹ בַּמְרָצֵעַ וְעִבְדוֹ לְעֵלָם. אין עולם אלא עולמו של יובל, שהם חמשים. וזו קריאת שמע ששם כ"ה כ"ה אותיות, ערבית ושחרית. חמשים שערי בינה.

אחר שמיחד בהם האדם את הקדוש ברוך הוא, שהוא עבד שלו, בעל תפלין על ראשו, ואָזְנוֹ נִרְצָעָה וּפְתוּחָה לְשִׁמְעַת קְרִיאַת שְׁמַע, הָרִי שְׁמַע - בְּכָל לְשׁוֹן שְׂאֵתָה שׁוֹמֵעַ, שְׁהִינּוּ מִשְׁמַעוֹת.

שמי שפדינו תלוי בקריאת שמע, שהוא סוד של חמשים, אין לו פדיון על ידי אחר בגלגול, שרצועה הוא לרבנו. כאן לא נאמר או דודו או בן דודו וגאלנו. שבתפלת האדם הוא כמו עבד שנאמר בו שש שנים יעבד, ואין עבודה אלא תפלה. שש שנים יעבד - ג' ראשונות וג' אחרונות של שליח צבור מוציא את האדם ידי חובתו למי שלא יודע להתפלל בהם, שצדיק חי העולם נקרא בהם על שמו. בעז, צדיק, גואל, קרוב ונאמן. (ושם)

קרוב ה' לכל קראיו. וטוב לו לאדם שכן קרוב מאח רחוק, שהינו עמוד האמצעי, שהוא בן יה, שהתעלה למעלה שהוא לבינה, שעולם זה הוא עולמו של יובל, שהוא חמשים אותיות היחוד. שבעולם הזה יכול אדם להיות לו פדיון בצדיק ו' שנים שכולל שלש ראשונות, ושלוש אחרונות של התפלה. ו' קטנה הוא שש שנים יעבד.

אבל בעולם הבא, שהוא עולמו של יובל, ששם חמשים אותיות של קריאת שמע, אין שליח צבור מוציא אותו ידי חובתו, משום שאין לו פדיון על ידי אחרים, ומשום כך שמע, בכל לשון שאתה שומע. ומשום כך רומז, אם אין אני לי מי לי. מ"י - ודאי עולמו של יובל.

מיד ששמעו דברים הללו ראשי הישיבות שהיו יורדים עם המנורה הקדושה, פתחו ואמרו, רועה הנאמן, פי השכינה העליונה והתחתונה, שבשתייהן הקדוש ברוך הוא דבר עמך פה אל פה בקריאת שמע, שנאמר בו (תהלים קמט) רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. שהרי ודאי י' ראש החרב שסוכבת את השפה שלך. ו' לשון החרב שלך. ה' ה' שתי פיפיות, בשתי שפתותיך. והרי ודאי שם רבונה מדבר בפיה. יו"ד ה"א וא"ו ה"א הוא במחשבתך שמוציא את החמשים הללו מפיה.

בַּיּוֹדָאִי משום הַדְּבָרִים הִלְלוּ אֱלֹהֵינוּ הַתְּעַכֵּב לְמַעַלָּה, שֶׁהוּא תְּפֹס, שלא יֵרֵד אֵלֶיךָ, שֶׁהָרִי בְּכַמָּה עֶשֶׂר הָיָה יֵרֵד אֵלֶיךָ, וְהוּא תְּפֹס לְמַעַלָּה, שֶׁלֹּא יֵרֵד אֵלֶיךָ. מִשּׁוּם שֶׁהַעֲנִי שֶׁלְּךָ הוּא גְּאֻלָּה לְיִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוּם כֶּךָ אָמַר מְשִׁיחַ, עַד שִׁיבֵא עֲנִי, וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה

ג) וּבַחֲבֵרְתוֹ נִרְפָּא לָנוּ.

אָמַר לָהֶם, אִם כֶּךָ, נַעֲשֶׂה לוֹ הַתְּרָה וְיֵרֵד אֵלַי, שֶׁחָשׁוּב הוּא לִי מִכָּל מָמוֹן שֶׁל הָעוֹלָם, וְהָרִינִי מוֹחֵל וּמְשַׁחֲרֵר אוֹתוֹ וּמְתִיר לוֹ אֶת הַשְּׂבוּעָה, וְאִם אַתֶּם הַתִּירוּ לוֹ. וְאִם צָרִיךָ הַתְּרָה יוֹתֵר, נִשְׁתַּדֵּל בְּהַתְּרָתוֹ, כְּדֵי שִׁירֵד אֵלַי.

אָמַר לוֹ הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂבוּעַת ה', הִיא שְׂכִינָה, בַּת יְחִידָה. וְלֹא לְחַנֵּם תִּקְנוּ שְׁלֹשֶׁת בְּנֵי אָדָם לִפְטוֹר אוֹתוֹ, אֲלֹא ש' שֶׁל שְׂבַת, שְׁלֹשֶׁת עֲנֵפֵי הָאֲבוֹת, בַּת יְחִידָה, שְׂבוּעָה שֶׁהַשְּׁתַּתְּפָה (בַּה פֶּסַא וְדָאִי) בְּהֶם. **בַּיּוֹדָאִי** שְׂבוּעָה לֹא חָלָה אֲלֵא עַל דְּבַר שֵׁישׁ בּוֹ מִמֶּשׁ. נִדְרַת חָל אֶפְלוֹ עַל דְּבַר שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ בְּמִשְׁנָה. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא יוֹתֵר אָמְרוּ, נְדָרִים עַל גְּבֵי שְׂבוּעוֹת עוֹלָם, וְכָל הַנִּשְׁבָּע כְּאִלוֹ נִשְׁבָּע בְּמִלְךָ עֲצָמוֹ, וְכָל הַנּוֹדֵר כְּאִלוֹ נוֹדֵר בְּחַיֵּי הַמֶּלֶךְ.

אָמַר לָהֶם רוּעָה הַנְּאָמֵן, רְאֵשֵׁי יְשִׁיבוֹת, יִדְעָתִי בְּכֶם שְׂאֵתֶם יוֹדְעִים, אֲבָל אוֹתוֹ שֶׁמְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית יְחַדֵּשׁ לְכֶם חֲדוּשִׁים, שֶׁהָרִי וְדָאִי קִהְלַת אָמַר, (קִהְלַת א) אֵינן כָּל חֲדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. אֲבָל לְמַעַלָּה מִן הַשָּׁמֶשׁ יֵשׁ לוֹ. וּבִסְתָרֵי תוֹרָה אֲנִי רוּעָה לוֹמֵר, (תהלים סד) שֶׁשֶׁמֶשׁ וּמִגֵּן ה' אֱלֹהִים צָבָאוֹת, בְּעוֹלָם שְׁלוֹ, וְלֹא בְּעוֹלָם שֶׁל הַדְּיוּט. אִם עַל גֵּב שְׂזָה לְעַמַּת זֶה עֲשֶׂה הָאֱלֹהִים, מִתּוֹךְ הַחֲשֻׁכָה יוֹצֵא הָאוֹר.

וּבַיּוֹדָאִי בְּעוֹלָם הַבָּא, בֵּינָה הִיא לְמַעַלָּה מִהַשָּׁמֶשׁ, שֶׁהוּא עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. מִשֶּׁם עוֹלָם נְדָרִים עַל גְּבֵי שְׂבוּעָה וְחָלִים עַל דְּבַר שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ, מִשּׁוּם שֶׁהַשְּׂבוּעָה הוּא הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׂאִין לוֹ קִיּוֹם אֲלֵא עַל יְסוּד. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (משלי י) וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם.

וּבּוֹ שְׂבוּעָה, שֶׁכָּתוּב חֵי ה' שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר. שֶׁשְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה, כְּתוּב מִעֲרָבִי הוּא הַדְּיוּר שֶׁלָּה, עַל שֵׁם שֶׁהוּא תֵּל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים בּוֹ. כ"ו ת"ל, יְדוּ"ד כ"ו, וְדָאִי שְׂכִינָה הִיא תֵּל שְׁלוֹ, עַל שֵׁם (שיר ה) קְנֻצוֹתָיו תִּלְתְּלִים שְׁחָרוֹת כְּעוֹרֵב. וּפִרְשׁוּהָ עַל כָּל קוּץ וְקוּץ תְּלֵי תְּלִים שֶׁל הַלְּכוֹת. (קוץ) ד' מִן אֶחָד, תֵּל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים בּוֹ. וְהַקוּץ הַזֶּה אֶחָד בֵּין

א"ח ובין ד'. זהו שכתוב כי כל בשמים ובארץ, ותרגם יהונתן, שאחוז בשמים ובארץ.

ועליו בארו בעלי המשנה בחגיגה, על מה העולם עומד? על עמוד אחד ששמו צדיק, שנאמר וצדיק יסוד עולם. ובודאי הוא ברית של שבועה שעליו עומדים א"ח ד', שהם שמים וארץ, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. א"ח שמים, זהו שכתוב (מלכים-א ח) ואתה תשמע השמים. ד' הארץ, זהו שכתוב (ישעיה טו) והארץ הדם רגלי.

ומשום שברית אחוזה בין שמים וארץ ובה שבועה, זהו שכתוב חי ה' שכבי עד הבקר. מי שנשבע בשמו לשקר, כאלו הרס את בנין השמים והארץ והחזיר את העולם לתהו ובהו. שאם אדם יזיז הקוץ של ד' מן אחד, ישאר אחר, סמא"ל במקומו שקר. וכאלו אותו איש בונה שמים וארץ על שקר. ואמת עומד, שקר לא עומד. הרס הבנין, ונפלו שמים וארץ.

וזהו כאלו השליך משמים ארץ תפארת ישראל. שמי נותן ארץ בשמים, שאמר (איכה ב) השליך משמים ארץ? ודאי זו שכונה, ותפארת עמה, שלא נפרד ממנה בנפילתה, לקיים בה (ישעיה מב) אני ה' הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתן. ומנין לנו שאמת נפל עמה? שכתוב (דניאל ח) ותשליך אמת ארצה. ומי שנשבע אמת הוא מקיים (תהלים פה) אמת מ"ארץ תצמח. שהוא העמוד האמצעי שבו הבנין קיים. זהו שכתוב בר"א אלהיים א"ת, ואחר כך - השמים ואת הארץ.

ומשום ששבועה היא בנין של העולם הזה, אין לו קיום ללא יסוד, דבר שיש בו ממש. נדר, שהוא עולם הבא, עולה על גבי שבועה, והוא חל על דבר שאין בו ממש, שלא צריכה יסוד לעמד עליו, שהוא ברית, שבו תשמיש המטה. ומשום כך ביום הכפורים, העולם הבא, שבו תקנו כל נדרי, אסור בתשמיש המטה.

שם אות ברית, י' היא תג על ספר תורה צדיק, כמו שבארוה, העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא תשמיש המטה, אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם.

ומשום שאין שמוש בעולם הזה בתג, בארו בעלי המשנה, כל המשמש בתגא חלף. שתג למטה הוא בעולם הזה. הנקדה שמוש האותיות. אבל בעולם הבא אין שמוש באותיות, ולכן

בסתר תורה אין נקוד באותיותיו, אלא תגים. ולכן מי שמשתמש בספר תורה חולף, וכך מי שמשתמש במי ששונה הלכות, עליו בארו רבותינו שהשתמש בתגא - חולף.

באו כל ראשי הישיבות והשתטחו לפניו ואמרו, ודאי הקדוש ברוך הוא מדבר בפיה, ולו אנו משתחוים. ואנו מכירים בדברים הללו שאין ילוד אשה אחר פרט לה שיכול לדבר אותם. ודאי שהדברים הללו מעידים בה שאתה הוא שנאמר בו (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו. אין לעכב את אליהו אליך, אלא לפיס את הקדוש ברוך הוא שיוריד אותו אליך, מלא עשר ומלא סגלות אליך.

רועה הנאמן, עבד נאמן, אליך עבד עברי - (דברים טו) העניק תעניק לו. העניק - לו, תעניק - לבניו, בדברים הגנוזים הללו. ומגרנד - גרנה של התורה שלך. ומיקבך - בגרן ויקב הכתוב מדבר, כמו שבארו בעלי המשנה, בפסלת גרן ויקב הכתוב מדבר.

יק"ב - יחוד, ק"דשה, ב"רכה של הקדוש ברוך הוא. וזו השכינה, שהיא ברכה של הקדוש ברוך הוא מימין, והיא קדשה משמאלו, והיא יחודו באמצע, וכך עולות אותיותיו של הקדוש ברוך הוא יב"ק. כמו זה הקב"ה בחשבון יב"ק.

ומי שהוא בק"י בהלכה שלו, שהיא השכינה - הקדוש ברוך הוא עמו, שבשכינה לא יזוז ממנו לעולם. שיש הלכה שהיא נערה שלה מצד של נער, ובגללה נאמר הלכה כפלוני. אבל ההלכה שלך, רועה הנאמן, היא שנאמר בה הלכה למשה מסיני. מפי הגבורה נתן לה הקדוש ברוך הוא את בתו.

ולכן על הלכות אחרות נאמר, (משלי לא) רבות בנות עשו חיל. על הלכה שלך נאמר, ואת עלית על כלנה. שהתגברת על כלם בגבורה. (שופטים ו) ה' עמך גבור החיל. נתקן (נתחזק) בה והשלים בנין המלך, והוא בונה בנינו על פיה ועל ידה. אשריך!

פתח הרועה הנאמן ואמר, (בראשית מח) המלאך הגאל אתי מכל רע, שהיא השכינה שנאמר בה (שמות יד) ויסע מלאך האלהים. יכרך אתכם בעולם הבא, וידגו לרב בקרב הארץ בעולם הזה. שתהיה שליטתכם בשני עולמות שאתם חיים. שמי שהוא מהעולם הזה נקרא חי, ככתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה. חיים שם - חיים כאן.

מה שאינו כף, מי שהוא מלבש בקלפות הללו, של עור ובשר ועצמות וגידים של הגוף השפל, שהרוח מתה שם. מה המת לא רואה ולא שומע ולא מדבר ואין לו תנועה בכל איבריו, כף הרוח לא רואה למעלה ממנה, שנאמר עליהם בתורה, דע מה למעלה ממך - עין רואה ואזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבים.

שפמה מלאכים הולכים עמו, שנאמר בהם (תהלים צא) כי מלאכי יצוה לך. ואין לו רשות בגוף הזה להסתכל בהם ולשמע בקולם, שהם חיות של אש, מדברות ומקדשות ומברכות ומיחדות את הקדוש ברוך הוא עם ישראל כאחד, כל שכן את השכינה שהיא עליהם, כל שכן הקדוש ברוך הוא שהוא מעל לשכינתו, שבה הוא מקבל את תפלות ישראל.

ומשום החטאים היו מתלבשים בקלפות הללו, כמו שאדם שחטאי אבותיהם בידיהם. וזהו שבארו בעלי המשנה, כשאוהזים מעשה אבותיהם בידיהם. ומשום הקלפות הללו של החטאים, אמר הכתוב (ישעיה נט) כי אם עונתיכם היו מبدלים בינכם לבין אלהיכם. ובשביל הקלפות הללו הקדוש ברוך הוא מתכסה בכמה כנפים, שבהם נאמר (שם ו) בשמים יכסה פניו ובשמים יכסה רגליו וגו'.

לעתיד לבא, (שם ל) ולא יכנף עוד מוריה והיו עיניו ראות את מוריה. שאתם בעולם הזה, שאין לכם קלפות ועורות, יש לכם רשות להסתכל בבני העולם, ולבני העולם (א"י) יש רשות להסתכל בכם, ולכן עליכם נאמר שאתם חיים, ועולמכם הוא עולם החיים. אבל העולם השפל הוא עולם המתים, שכל אלהות של אמות העולם מבלעדי ה', כלם מתים.

אמר לו רבי שמעון, (המנונה הקדושה) (רועה הנאמן), עם כל זה שאתה לא יכול להסתכל בבני העולם הבא בעינים ולא במלאכים, כל שכן בקדוש ברוך הוא ושכינתו, אבל בעין השכל של לבך אתה רואה את כל בני העולם הבא, ובמלאכים ובקדוש ברוך הוא ושכינתו שמקיפים אותו. ומשום זה אמר שלמה, שכתוב בו (מלכים א-ה) ויחכם מכל האדם, (קהלת א) ולבי ראה הרבה חכמה ודעת.

אבל בנבואה אין רשות להסתכל בו (כל שכן) נביא בעין השכל, אלא בעינים, שהיא מראה וחזיון העינים. זהו שכתוב במראה אליו אתודע. ועוד בחזיון לילה - מראה ביום, חזיון בלילה. והכל בעינים,

ולא בעיז השכל של הלב. והעינים הן שני סרסורי הלב, ומשמשים
שלו, והוא מלך ביניהם (אליהם), ולכן חכם עדיף מנביא. וכך הם שתי
האזנים, שני שמשי הלב.

ומשום זה פרשוה רבותינו, הלב רואה והלב שומע. ולא עוד, אלא
שנאמר בלב, הלב מבין, הלב יודע. (שמות לא) ובלב כל חכם
לב נתתי חכמה. הרי חכמה ותבונה ודעת בלב, שבהם נעשו שמים
וארץ ותהומות, ובהם נעשה המשכן. זהו שכתוב (שם) ואמלא אתו
רוח אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת. מה שאין כל זה בעינים.

ורועה הנאמן, מי שכל זה בלב רואה יותר מנביא, כל שכן
מחשבתך שאין לה סוף, ובה תסתכל באותו שאין לו סוף,
מה שלא היתה לך רשות בראשונה להסתכל בעינים. זהו שכתוב (שם)
(ג) וראית את אחרי ופני לא יראו.

מפשי הלב הללו הם מתים, ועורים בקלפות הללו. אבל אליך אינם
חשובים לכלום, ואינם מפסיקים בינך לבין הקדוש ברוך
הוא ושכינתו, וכל בני העולם הבא והמלאכים, שכן יכנס אליך
באותם חלונות של העינים והאזנים ונקבי החטם והפה, כמו מלך
שנכנס בכסוי לחדרי חדרים לדבר עם בנו. ומשום זה מתפללים
ישראל בו בתפלתם: אתה חופש כל חדרי בטן רואה כליות ולב ואין
כל דבר נעלם ממך.

והינו מה שאמר שלמה, (שיר ב) משגיח מן החלונות וגו'. ואלה הם
החלונות של עינים ואזנים ונקבי החטם והפה. בשבעת
הנקבים הללו עולה הנשמה בשבעה מיני בשמים, וכך התפלה עולה
בשבעה הבשמים הללו, שהם: (שם ד) גרד וכרכם קנה וקנמון עם כל
עצי לבונה מר ואהלות עם כל ראשי בשמים. באותו זמן שכן
התפלה עולה, מקטרת מר וכו'. הקדוש ברוך הוא שואל עליה, (שם)
(ג) מי זאת עלה מן המדבר וגו', מקטרת מר ולבנה וגו'. מי זאת ודאי,
מצד של מ"י היא ודאי בינה, כלולה משבעה מיני בשמים.

וזו קריאת שמע, כלולה מחמשים שערים, שהם כ"ה כ"ה, כלולה
משבע ברכות, בשחר – שמים לפניך ואחת לאחריה, ובערב –
שמים לפניך ושמים לאחריה, והם: הגדלה והגבורה והתפארת
והנצח וההוד, עד לך ה' הממלכה, שהיא מלכות, שהיא כלולה

משלשה בשמים: מקטרת מר - זה כתר, ולבונה - זו חכמה, מכל אבקת רוכל - זו בינה. קום והשלם את מצוות רבונך.

לא תהיה אחרי רבים לרעת וגו', אחרי רבים להטת. אחרי רבים להטת - אין רבים פחות משלשה, ואם אין בית דין בשלשה, אין להטות אחר דינו. בית דין - שכינה. בשלשה - שלש חיות המרכבה שלה, והיא דין תורה, דין אמת, העמוד האמצעי. וכל דין שלא דן דין אמת לאמתו, זהו כאלו השליט את סמא"ל בעולם. (דניאל ח) ותשלך אמת ארצה, והפיל עמה את השכינה, ויקים את גיהנם, בת הזוג של סמא"ל עם סמא"ל. במקום של דין האמת יקים שפת שקר. דין אמת - עמוד האמצעי. שפת שקר - גיהנם וסמא"ל.

ומשום כך, כשדין דן דין, גיהנם פתוחה לפניו משמאלו, בת זוגו של סמא"ל. וחרב על צוארו, מלאך המות. סמא"ל מאחוריו מעל צוארו, וגן עדן פתוח לימינו, ועץ החיים פתוח לפניו על ראשו.

אם דן דין שקר, שולט עליו מלאך המות ושוחט אותו, ואחר כך שורף אותו בגיהנם. ואם דן דין אמת, הקדוש ברוך הוא יכניסו לגן עדן ומטעים אותו מעץ החיים, שכתוב עליו (בראשית ג) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם. שנברא בתורה, שבה נאמר (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה. עץ חיים - תפארת. חיים שלו חכמה ובינה. חיי המלך ודאי.

ולעולם דין המלכות הוא דין, והדין בלב, ונאמר בו הלב רואה. ולכן אין לו לדין אלא מה שעיניו רואות. וכאן אין דין אלא הקדוש ברוך הוא. מה שעיניו רואות, כי ה' עיניו משוטטות. עיניו על דרכי איש.

ובהן משגיח מן החלונות בשבעת נקבי האדם: בשתי עינים, ושתי אזנים, ושני נקבי החטם, והפה. הרי שבע של האם העליונה. וכך במעשיו הסתפל בשבע מצד השכינה התחתונה, בשתי ידיים וצואר - שלש, וגוף וברית - שתיים. הרי חמש. שתי רגלים - הרי שבע. י"ה, יו"ד ה"א - בשבע אותיותיו מסתפל בשבעת נקבי הראש. נקבים, על שם נקבה, שנקביה פתוחות לקבל. ו"ה, וא"ו ה"א - בשבע אותיותיו מסתפל בשבעה האיברים שלמטה, שהם תקון הגוף, שבהם עשית המצוות.

אִשְׁתּוֹ דומה לגופו, ועל שם המצוות נקראו איברים. על שם השכינה - הגוף. שמצד האחר לבושו, שהם עור ובשר. זהו שכתוב (איוב י) עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תשככני. במקום שאין שכינה, אותו הגוף לא נקרא אלא לבוש של אדם, שהוא תורה, (ויקרא יט) זאת התורה אדם פי ימות באהל. (ישעיה מד) כתפארת אדם לשבת בית. ובמקום ששם מצוה נקרא גוף של אדם, כמו גופי הלכות ופסקי דינים.

הקדוש ברוך הוא שופט, העמוד האמצעי, מצד של הבינה, שהוא ידן"ד. דין מצד המלכות. שוטר הוא שליט, מצד של יוסף הצדיק משם (בראשית מב) ויוסף הוא השליט. וכל הספירות היו שופטים מצד של האם העליונה (בינה), שתפארת שופט. והם שוטרים מצד המלכות. שצדיק משם שוטר ומושל.

מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל תהרג וגו'. מצוה להשוות בעלי דינים ולהתרחק מדבר שקר, שלא יאמרו משוא פנים (יש בדבר), שהקדוש ברוך הוא נאמר בו (דברים י) אשר לא ישא פנים. ול"א יק"ח שח"ד - בסופי תבות אחד. הדין הזה צריך להיות כגון של אחד, שהוא ידן"ד אחד, שלא יקח שחד, שהוא יהיה בדיוקנו. ובדין להשוות שניהם כאחד, ולא יטה דין לזה יותר מזה, אלא במשקלת אחת עד שיקבלו הדין. ואחר כך כל אחד נדון לפי מעשיו.

ופרשנה בעלי המשנה, צדיק - יצר הטוב שופטו. רשע - יצר הרע שופטו. בינוני - זה וזה שופטו. מי שהוא מעץ החיים אין לו דין כלל, אין לו יצר הרע, וזה צדיק גמור, וזה צדיק וטוב לו. ואין טוב אלא תורה. זהו שכתוב (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו. וצדיק ורע לו, מצד של עץ הדעת טוב ורע. ולמה נקרא צדיק אחר שרע לו, שהוא יצר הרע? אלא משום שטוב שולט עליו נקרא צדיק ורע לו, שאותו רע הוא תחת רשותו (פסכד תחת רבו).

רשע וטוב לו, למה נקרא רשע? משום שהוא התעלה להיות ראש ביצר הרע שלו, והטוב הוא תחת רשותו כמו עכד תחת רבו. ואף על גב שרשע הוא מכתיר את הצדיק, ויכול צדיק גמור להעניש אותו, גם ענוש לצדיק לא טוב. משום אותו טוב שהוא תחת רגלי הרשע, אין להענישו, שאולי יחזר בתשובה ויתגבר על יצרו, ויהיה עפר תחת רגליו.

שְׁמִצָּד שֶׁל רֶשַׁע וְטוֹב לוֹ (שְׁכִינָה) שׁוֹכֶכֶת, (רות ג) וַתִּגַּל מִרְגְּלֹתַי וַתִּשְׁכַּב. זֶהוּ (משלי ל) וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבֻרָתָהּ. (ומצד של צדיק גמור) שִׁפְחָה – יֵצֵר הָרַע נִקְבָּהּ. יֵצֵר הָרַע – זָכַר. בְּגִלְלוּ נְאֻמֶר (ישעיה מב) וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אָתֶן, (במדבר א) וְהִזַּר הַקָּרֵב יוֹמֶת.

וּמִצָּד שֶׁל צְדִיק וְרַע לוֹ, שְׁכִינָה הִיא עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ שֶׁל אָדָם, וְשִׁפְחָה – יֵצֵר הָרַע – נִכְנַעַת תַּחַת גְּבֻרָתָהּ. וּמִצָּד שֶׁל צְדִיק גָּמוּר אֵין זָר וְאֵין יֵצֵר הָרַע. וּמִצָּד שֶׁל רֶשַׁע גָּמוּר אֵין לוֹ חֵלֶק בְּשְׁכִינָה, שְׂאֵין חֵלֶק לְאָדָם בְּשְׁכִינָה אֲלֵא מִצָּד הַטוֹב.

וְאֵין כָּל שְׁכִינָה שְׁקוּלוֹת, שֶׁהֵרִי שְׁכִינָה שֶׁל עֵץ טוֹב וְרַע הִיא כִּסֵּא, אֲבָל שְׁכִינָה שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, עָלֶיהָ נְאֻמֶר (תהלים ה) לֹא יִגְרָךְ רַע. (אלא) מִשׁוּם שֶׁנְּאֻמֶר בָּהּ וּמְלֻכּוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, מִי שֶׁפּוֹגֵם אֶת מְקוֹמוֹ נֶחֱשָׁב כְּאִלוֹ עֵשָׂה קָלוּן לְגִבְיָרָה. שְׁקָלוֹן הַגְּבִירָה הוּא מִי שֶׁמְזַלְזֵל בְּמְקוֹמָהּ, וְקָלוֹן הַגְּבִירָה הוּא שֶׁל הַמְּלִיךְ.

כִּי שָׁפֵן מִי שֶׁמַּעֲבִיר אוֹתָהּ מִמְּקוֹמָהּ וְשֵׁם שִׁפְחָה בְּמְקוֹמָהּ, שֶׁבְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא פּוֹגֵם, הַגְּבִירָה אֵינָה שְׂרוּיָה שֵׁם, אֲלֵא שִׁפְחָה, שֶׁהִיא פְּגוּמָה, שׁוֹרָה בְּמְקוֹם פְּגוּם. וּפְגָם שֶׁל אָדָם שֶׁל חֲטָאֵיו פּוֹגֵם בְּכָל אֵיבָרָיו, עַד שֶׁלֹּא מוֹצֵאת הַגְּבִירָה מְקוֹם לְשֵׁרוֹת שֵׁם, וְאֵין לוֹ תְּקוּן עַד שִׁיחֲזִירְנָה לְכָל אֵיבָרָיו.

אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, מִשׁוּם זֶה אֶתָּה מְתַקֵּן בַּחֲבוּר הַזֶּה שֶׁל רַמ"ח מִצּוּוֹת לְהַמְּלִיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל אֵיבָרֵי הַשְּׁכִינָה בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, וְאֵינָךְ חוֹשֵׁשׁ לְכַבּוֹדְךָ. אֲשֶׁרִי חִלַּקְךָ. שֶׁכִּמוֹ שֶׁאַתָּה מְמַלִּיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל אֵיבָרֵי הַשְּׁכִינָה, שֶׁהֵם בְּעֵלֵי מִדּוֹת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, בְּעֵלֵי מִדּוֹת הֵם אֵיבָרֵי הַשְּׁכִינָה, כִּךָ עוֹשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁרוֹת אֶת שְׁמוֹ עָלֶיךָ וְיִמְלִיךְ אוֹתְךָ עַל כָּל הַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים.

סְתִימֵי דְאוֹרֵייתָא, קְדִישֵׁי עֲלִיוֹנִין יִרְתִּין לָהּ, וְאַתְגְּלִיא בְּשָׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא.
(זהר חלק ג' ע"ב:)